

Vergaderjaar 2005–2006

30 493

Wijziging van de Wet werk en bijstand, van de Wet studiefinanciering 2000, van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten en van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de totstandkoming van richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, alsmede goedkeuring van een daarmee samenhangend voorbehoud bij het Europees verdrag inzake sociale en medische bijstand

B

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juni 2006

In de vergadering d.d. 27 juni 2006 van uw Commissie Sociale zekerheid en Werkgelegenheid is besloten om voor wat betreft het wetsvoorstel 30 493 (wijziging WWB, WSF, WTOS en Vreemdelingenwet 2000) in het plenaire debat van 3 of 4 juli 2006 enkel de grondwettigheid van artikel 11 WWB aan de orde te stellen.

Het betreft de vraag of het woonplaatscriterium, zoals dit door wetsontwerp 30 493 wordt vastgelegd in artikel 11, eerste en tweede lid, WWB, verenigbaar is met artikel 20, derde lid, van de Grondwet. Dit Grondwetsartikel luidt: «*Nederlanders hier te lande, die niet in het bestaan kunnen voorzien, hebben een bij wet te regelen recht op bijstand van overheidswege*».

Naar aanleiding hiervan breng ik het volgende onder uw aandacht.

- Artikel 20, derde lid is voor het eerst in de Grondwet opgenomen bij de Grondwetsherziening van 1983. Uit de toelichting bij het wetsontwerp in eerste lezing (kamerstukken 13 873, nr. 3, blz. 12–13) blijkt, dat de bewoordingen van dit Grondwetsartikel zijn ontleend aan de destijds geldende Algemene Bijstandswet (hierna: ABW). Ook in die wet werden de woorden «Nederlanders hier te lande» gebruikt. Met de opname van het desbetreffende Grondwetsartikel werd slechts beoogd het recht op bijstand grondwettelijk vast te leggen, onder opdracht aan de wetgever om dit recht nader te regelen. Bij de Grondwetsherziening werd niet beoogd voor Nederlanders verdergaande aanspraken in het leven te roepen dan al in de ABW waren opgenomen. De inwerkingtre-

ding van deze Grondwetsbepaling heeft dan ook geen aanleiding gegeven tot enige aanpassing van de bijstandswetgeving.

- Vast staat, dat met de bewoordingen «hier te lande» in de ABW – en derhalve ook die in de Grondwet – niet werd beoogd om ook personen die slechts tijdelijk in Nederland verblijven een recht op bijstand te verschaffen. De Algemene Bijstandswet (nu WWB) heeft altijd bepalingen bevat, waaruit voortvloeit dat slechts personen die hun woonplaats in Nederland hebben (is «ingezetene van Nederland zijn» en is «woonstede in Nederland hebben») bijstandsgerechtigd zijn. In de WWB is dit woonplaatscriterium thans reeds terug te vinden in artikel 40.
- Dat het woonplaatsvereiste door het wetsontwerp nu expliciet (ook) in artikel 11 WWB wordt opgenomen, moet dan ook niet worden gezien als een inhoudelijke wijziging, maar als een verduidelijking van hetgeen altijd al in de bijstandswetgeving besloten heeft gelegen. De toename van het aantal personen (m.n. vreemdelingen) dat slechts tijdelijk in Nederland verblijf houdt, heeft aanleiding gegeven tot deze verduidelijking. In de memorie van toelichting op wetsontwerp 30 493, nr. 3 (blz. 3 en 4) is aan dit onderwerp nader aandacht besteed.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. A. L. van Hoof